

BILANS MOWY DWULATKA

opracowanie mgr Marcelina Przeździek¹

Konsultacja merytoryczna: mgr Marta Pawluk², mgr Agnieszka Polak³

Poniżej wymienione zostały najważniejsze umiejętności w zakresie mowy i komunikacji dla dziecka dwuletniego. Jeśli zaznaczysz 2-3 odpowiedzi na NIE, zalecam konsultację z neurologopedą.

	TAK	NIE
Reaguje na swoje imię i zawołane odwraca się.	☐	☐
Ze zrozumieniem i adekwatnie do sytuacji używa słów mama, tata, baba, dziadzia - w odniesieniu do konkretnej osoby.	☐	☐
Używa do komunikacji prostych słów, nazywa przedmioty, komentuje to co się dzieje wokół w uproszczony sposób [słów jest co najmniej kilkanaście].	☐	☐
Używa do komunikacji również onomatopei [brum brum; i o i o; i inne] - jest ich co najmniej kilkanaście.	☐	☐
Buduje coraz częściej połączenia dwuwyrazowe – [mama oć], [tata nie].	☐	☐
Próbuje powtarzać po dorosłym nowe słowa w zabawie czy w trakcie codziennych aktywności.	☐	☐
Potrafi pokazać przedmiot o jaki nam chodzi, a nawet pewne jego szczegóły (np. oko, ucho lalki).	☐	☐
Potrafi poprosić o to, czego chce – sygnalizuje preferencje w odniesieniu np. do pokarmów, zabaw, czy towarzystwa.	☐	☐
Nawiązuje kontakt wzrokowy z osobą z którą się bawi, z którą rozmawia, z którą jest z interakcji.	☐	☐
Proszone o przyniesienie jakiejś rzeczy, potrafi to zrobić, bądź wskazuje że daną rzecz znajduje się „o tam”, „o tu”, „o tutaj”, „to”.	☐	☐
Rozumie i podąża za instrukcją wypowiedzaną przez osobę dorosłą, bez wspomaganie komunikatu gestem [np. ubierz buty, zdejmij czapkę].	☐	☐
Na komunikat „nie” lub „nie wolno” zareaguje chwilowym zatrzymaniem aktywności, choć z pewnością po chwili będzie chciał ją kontynuować.	☐	☐
Obserwuje otoczenie, a to co zaobserwuje zaczyna odtwarzać w swojej własnej aktywności, pomaga przy pracach domowych, np. bawi się w „udawanie”, naśladowując czynności z życia codziennego – wycieranie kurzów, używanie odkurzacza, używanie telefonu komórkowego itp. Używa patelni lub garnka do gotowania „na niby”.	☐	☐

¹ Instytut Matki i Dziecka, Centrum Intensywnej Terapii Olinek w Warszawie, Klinika Rehabilitacyjna Doctor Best w Warszawie. Adres do korespondencji: marcelina.przedziek@gmail.com

² Centrum Intensywnej Terapii Olinek w Warszawie

³ Instytut „Pomnik - Centrum Zdrowia Dziecka”, Centrum Intensywnej Terapii Olinek w Warszawie

Dziecko zwraca uwagę na to, czy dorosła osoba patrzy na nie - zdarza się, że się popisuje, np. tańczy, głośno śpiewa, biega wokół kanapy.	☐	☐
Coraz częściej zadaje pytanie: co to? – chcąc by to nazwać lub wskazuje palcem czekając aż dorosły nazwie rzecz, czy obrazek.	☐	☐
Mowa dziecka jest zrozumiała dla większości osób, nie tylko dla najbliższych, z którymi często przebywa.	☐	☐
Pojawiają się procesy gramatyzacji wypowiedzi: „bułki daj”, „mama nie masz”, „Tata ładny, mama ładna” itp.	☐	☐
Ma w inwentarzu głosek samogłoski [a, o, i, e, u, y] i spółgłoski [p, b, m, t, d, n, v, f] (jeśli brakuje którejś z głosek warto to również skonsultować z neurologopedą).		

Jeśli dziecko w mowie (po zliczeniu i obserwacji przez rodziców) używa mniej niż 50 słów należy, ZAWSZE tę sytuację skonsultować z neurologopedą.⁴

Dodatkowe, niepokojące objawy, które należy skonsultować z neurologopedą:

- Ślini się;
- Bawi się z otwartą buzią, oddycha ustami;
- Śpi z otwartą buzią;
- Czasem w nocy chrapie;
- Nie gryzie, nie żuje twardych pokarmów;
- Nadal najchętniej je papki i miękkie pokarmy;
- Nie potrafi pić z otwartego kubka;
- Ma tendencję do mówienia z językiem między zębami [tzw. seplenienie międzyczębowe].

Piśmiennictwo:

1. Jurkowski A., (1986). Ontogeneza mowy i myślenia (wyd.2). Warszawa: WSiP.
2. Kurcz I. (2000). Przyswajanie języka przez małe dziecko. W: I. Kurcz, Psychologia języka i komunikacji, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
3. Porayski – Pomsta J. (2015). O rozwoju mowy dziecka. Dwa studia. Warszawa. Wydawnictwo Elipsa.
4. Przetacznikowa M. (1967). Rozwój psychiczny dzieci i młodzieży. Warszawa. PZWS.
5. Smoczyńska M. (red.) (1980). Badania nad rozwojem języka dziecka. Wybór prac. Warszawa. PWN.

⁴ W 2 roku życia następuje intensywny rozwój słownictwa, w każdym tygodniu pojawiają się nowe słowaw. Wg różnych badań słownik dziecka dwuletniego waha się od 270 słów [Kurcz,2000], 300-400 słów [Jurkowski, 1986], 272 słowa [Przetacznikowa,1967]. Przyjmuje się, że słownik dziecka w 18 miesiącu, czyli we wcześniejszym okresie powinien liczyć przeciętnie 50 słów [Kurcz, 2000]. Zatem dlatego w opracowaniu autorka sugeruje, że liczba 50 używanych słów to zdecydowanie za mało jak na dwulatka.